בס"ד

הָאַרְבֶּה

בִּצְפַּת

כתות א' - בא - תשע"ה

"תלמוד תורה" כלל חסידי

מודיעין עילית

הַקְּבוּצָה עָשְׂתָה אֶת דַּרְכָּהּ בְּשֶׁקֶט מֵהָעִיר צְפַת אֶל קֶבֶר הַנָּבִיא הוֹשֵׁעַ בֶּן בְּאֵרִי. אֱלֶה הָיוּ הָאֲרִיזַ"ל וְתַלְמִידָיו. רְגִילִים הָיוּ לִלְמֹד בֵּין הֶהָרִים. וּמִפַּעַם לְפַעַם הָיָה הָאֲרִיזַ"ל מַזְמִין אֶת בְּנֵי הַחֲבוּרָה לְהִשְׁתַּטֵּחַ עִמּוֹ עַל קִבְרֵי הַצַּדִּיקִים הַפְּזוּרִים בָּאֵזוֹר. הֵם כְּבָר יָדְעוּ שֶׁעַל יְדֵי הִשְׁתַּטְּחוּת כָּזוֹ אֶפְשָׁר לְהִתְחַבֵּר לְנִשְׁמַת הַצַּדִּיק וּלְהַשִּׂיג סוֹדוֹת עֶלְיוֹנִים בַּתּוֹרָה.

הָאֲרִיזַ"ל עָמַד לְיַד קֶבֶר הַנָּבִיא בִּתְפִלָּה אֲרֻכָּה וַחֲרִישִׁית, וּסְבִיבוֹ תַּלְמִידָיו. לְאַחַר מִכֵּן יָשְׁבוּ וְהֶאֱזִינוּ לְמוֹצָא פִּיו, דִּבְרֵי תּוֹרָה וְקַבָּלָה הַנִּשְׁגָּבִים מִבִּינַת אָדָם.

לְפֶתַע הִבְחִינוּ הַתַּלְמִידִים כִּי פְּנֵי רַבָּם הִשְׁתַּנּוּ. הַשִּׂמְחָה הַשּׁוֹרָה עָלָיו תָּמִיד פִּנְתָה אֶת מְקוֹמָהּ לַאֲרֶשֶׁת מֻתַּח וְדַאֲגָה. זְמַן מָה הָיָה הָאֲרִיזַ"ל מְהַרְהֵר, וּלְאַחַר מִכֵּן פָּנָה אֶל תַּלְמִידָיו: "הוֹדִיעוּ לִי
עַכְשָׁו כִּי גְּזֵרָה קָשָׁה מְרַחֶפֶת עַל תּוֹשְׁבֵי צְפַת. מַכַּת אַרְבֶּה תָּבוֹא בִּגְבוּל צְפַת, אֲשֶׁר תֹּאכַל אֶת כָּל עֵשֶׂב הָאָרֶץ וּתְכַלֶּה אֶת כָּל פְּרִי הָעֵץ, עַד שֶׁלֹּא יִשָּׁאֵר דָּבָר לְמִחְיָה בְּכָל הַסְּבִיבָה".

נִבְהֲלוּ הַתַּלְמִידִים מְאֹד וְשָׁאֲלוּ: "רַבֵּנוּ, עֹנֶשׁ חָמוּר כָּזֶה עַל שׁוּם מָה? בַּמֶּה חָטְאוּ תּוֹשְׁבֵי צְפַת?".

עָנָה לָהֶם הָאֲרִיזַ"ל: "כָּל זֶה בָּא עָלֵינוּ בִּגְלַל יְהוּדִי אֶחָד, ר' יַעֲקֹב אַלְטֶרִין שְׁמוֹ. עָנִי מָרוּד הוּא וְאֹבֵד

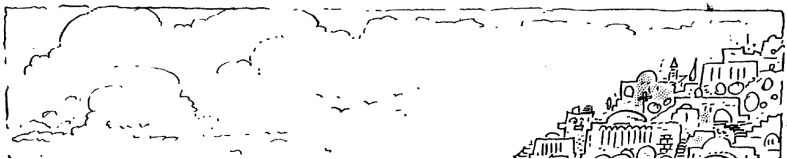

אֶת מְקוֹר פַּרְנָסָתוֹ, וּבָא בְּתַרְעֹמֶת כְּבְיָכוֹל לַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל מַצָּבוֹ הַקָּשֶׁה. כְּשֶׁרָאוּ מִן הַשָּׁמַיִם שֶׁאֵין אִישׁ מִיּוֹשְׁבֵי צְפַת בָּא לְעֶזְרָתוֹ, נִגְזְרָה הַגְּזֵרָה".

"אֲבָל, רַבִּי", קָרְאוּ הַתַּלְמִידִים, אוּלַי עוֹד אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת דְּבַר מָה וּלְהַצִיל יִשּׁוּב שָׁלֵם מִצָּרָה חַס וְשָׁלוֹם. מַה עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת?"

צִוָּה הָאֲרִיזַ"ל שֶׁכָּל אֶחָד מִתַּלְמִידָיו יְנַדֵּב סְכוּם מְסֻיָּם, וְהִצְטַבֵּר בְּיָדָם סְכוּם נִכְבָּד. קָרָא הָאֲרִיזַ"ל לָרַבִּי יִצְחָק הַכֹּהֵן, תַּלְמִידוֹ, מָסַר לוֹ אֶת צְרוֹר הַכֶּסֶף

וְצִוָּהוּ לָגֶשֶׁת לְבֵית הָאִישׁ הֶעָנִי וּלְהַעֲנִיק לוֹ אֶת הַצְּרוֹר.

יָצָא רַבִּי יִצְחָק וְחִפֵּשׂ בִּמְבוֹאוֹת הָעִיר, עַד שֶׁאִתֵּר אֶת בֵּית הָאִישׁ. מַרְאֶה הַבַּיִת מִבַּחוּץ הָיָה עָלוּב בְּיוֹתֵר. הֵקִישׁ הַתַּלְמִיד עַל הַדֶּלֶת וְלֹא נַעֲנָה. רַק קוֹלוֹת שֶׁל מְרִירוּת וּבֶכִי נִשְׁמְעוּ מִתּוֹךְ הַבַּיִת. אָזַר הַתַּלְמִיד עֹז וּפָתַח בְּעַצְמוֹ אֶת הַדֶּלֶת וְהִנֵּה הוּא רוֹאֶה אֶת רַבִּי יַעֲקֹב אַלְטֶרִין יוֹשֵׁב בְּמֶרְכָּז הַבַּיִת, סְבִיבוֹ בְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ, וְהוּא מְדַבֵּר כְּלַפֵּי מַעְלָה, וּבוֹכֶה...

כְּנִיסָתוֹ הַמַּפְתִּיעָה שֶׁל תַּלְמִיד הָאֲרִיזַ"ל הִשְׁתִּיקָה בְּאַחַת אֶת בְּכִיוֹ שֶׁל רַבִּי יַעֲקֹב. הוּא הִבִּיט בָּאוֹרֵחַ בְּפָנִים תְּמֵהוֹת, כְּשׁוֹאֵל "מַה רְצוֹנְךָ?"! אָמַר לוֹ רַבִּי יִצְחָק כִּי תַּלְמִיד הָאֲרִיזַ"ל הוּא, וְזֶה עַתָּה שָׁמַע מִרַבּוֹ כִּי רַבִּי יַעֲקֹב שָׁרוּי בַּצָּרָה וְיֵשׁ לַעֲזֹר לוֹ. "מַה אֵרַע לְךָ וּמַדּוּעַ תִּבְכֶּה?", שָׁאַלוֹ רַבִּי יִצְחָק.

ר' יַעֲקֹב שָׁפַךְ אֶת מַר לִבּוֹ לִפְנֵי הָאוֹרֵחַ. הוּא סִפֵּר עַל פַּרְנָסָתוֹ שֶׁעָסַק

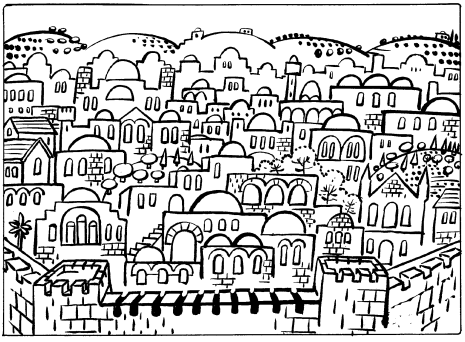

בָּהּ מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ כְּדֵי לְהָבִיא לֶחֶם לְבֵיתוֹ. כַּד גָּדוֹל שֶׁל חֶרֶס הָיָה לוֹ, וּבוֹ הָיָה מוֹבִיל מַיִם לַחֲצֵרוֹת הַשָּׁכֵנִים בְּאֵזוֹר. מֵהַמְּעַט שֶׁהִשְׂתַּכֵּר הִצְלִיחַ לְהַחֲיוֹת אֶת צֶאֱצָאָיו.

עַתָּה נִשְׁבַּר הַכַּד וְעִמּוֹ מַטָּה לַחְמוֹ. בְּאֵין לוֹ כַּד, אֵין הוּא יוֹצֵא לַעֲבוֹדָתוֹ, וְאֵין לוֹ מִמַּה לְהַאֲכִיל אֶת יְלָדָיו.

"בַּצַר לִי פָּנִיתִי אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא", הוֹסִיף הַיְהוּדִי הַפָּשׁוּט לְסַפֵּר, "וְטָעַנְתִּי: הַאִם כַּךְ רָאוּי לִי?! הַאִם עֹנֶשׁ שֶׁל רָעָב חֲלִילָה נִגְזַר עָלַי וְעַל בְּנֵי מִשְׁפַּחְתִּי?! וְכִי רָשָׁע אֲנִי יֹתֵר מִכָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ?! וְהַלוֹא הוּא זָן אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּחֶן בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, וּמַדּוּעַ לָקַח מִמֶּנִּי אֶת מְקוֹר פַּרְנָסָתִי?"

הִשְׁתָּאָה הַתַּלְמִיד לִרְאוֹת כַּמָּה צָדְקוּ דִּבְרֵי הָאֲרִיזַ"ל. הוּא הוֹצִיא מֵחֵיקוֹ אֶת צְרוֹר הַכֶּסֶף שֶׁאָסְפוּ הַתַּלְמִידִים, פָּנָה אֶל הַיְהוּדִי וְאָמַר: "שְׁמַע נָא רַבִּי יַעֲקֹב, הִנֵּה שָׁמַע ה' אֶת תְּפִלָּתְךָ, וּמֵעַתָּה לֹא תֵּדַע עוֹד מַחְסוֹר. אָנוּ, תּוֹשְׁבֵי צְפַת , נִתְמֹךְ בְּךָ וּבְמִשְׁפַּחְתְּךָ, כְּכָל שֶׁיִּדָּרֵשׁ".

פְּנֵי הָאִישׁ אוֹרוּ וְהוּא לֹא יָדַע אֶת נַפְשׁוֹ מֵרֹב שִׂמְחָה. הוּא הִבִּיט בְּאֹשֶׁר בִּבְנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ וּבַמַּטְבֵּעוֹת שֶׁהִתְגַּלְגְּלוּ לְיָדָיו, וְלֹא חָדַל מִלְּהוֹדוֹת לַהָשֵׁם וּלְהַבִּיעַ אֶת תּוֹדָתוֹ לְפְנֵי הָאֹרַח שֶׁבָּא בְּרֶגַע הַדָּרוּשׁ, לְהַצִּיל אֶת מִשְׁפַּחְתּוֹ מֵחֶרְפַּת רָעָב.

אוּלָם רַבִּי יִצְחָק לֹא שָׁת לִבּוֹ לְדִבְרֵי הַתּוֹדָה. פָּנָיו הִרְצִינוּ, וְהוּא פָּנָה אֶל הַיְהוּדִי בְּנִימָה שֶׁל תּוֹכָחָה: "הֲיָדַעְתָּ שֶׁבַּעֲבוּרְךָ כִּמְעַט הִתְחַיְּבוּ כָּל תּוֹשְׁבֵי צְפַת בְּסַכָּנַת כְּלָיָה וְרָעָב?! כַּאֲשֶׁר בָּאתָ בְּטַעֲנוֹת כְּלַפֵּי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא,

הִבִּיטוּ בַּשָּׁמַיִם וְרָאוּ שֶׁאֵין לְךָ עוֹזֵר מִקָּרֹב אַחֶיךָ וּשְׁכֵנֶיךָ, וְנִגְזְרָה עֲלֵיהֶם גְּזֵרָה - אִלּוּלֵא רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ, שֶׁשָּׁמַע זֹאת וּבִזְכוּתוֹ נִצְּלוּ כָּל תּוֹשְׁבֵי הָעִיר"...

הִתְחָרֵט הָאִישׁ מְאֹד עַל הַדְּבָרִים שֶׁאָמַר מִתּוֹךְ צַעֲרוֹ, וְהִבְטִיחַ כִּי לְהַבָּא יָשִׂים אֶת מִבְטָחוֹ בַּהָשֵׁם, וְלֹא יִתְלוֹנֵן עוֹד. הוּא נִפְרַד מִרַבִּי יִצְחָק

בְּהִתְרַגְּשׁוּת, וְהַלָּה שָׁב אֶל חֲבֵרָיו לְסַפֵּר לָהֶם אֶת סִפּוּרוֹ שֶׁל רַבִּי יַעֲקֹב.

שָׁאֲלוּ הַחֲבֵרִים אֶת הָאֲרִיזַ"ל אִם אָכֵן סָרָה הַגְּזֵרָה וְנִתְבַּטְּלָה. הֵשִׁיב לָהֶם, כִּי אָכֵן כֶּסֶף הַצְּדָקָה שֶׁנָּתְנוּ לָעָנִי הַמָּרוּד פָּעַל לַהֲסָרַת הַגְּזֵרָה מֵעַל תּוֹשְׁבֵי צְפַת.

עָבַר זְמַן מָה וּפִתְאֹם נִרְאָה עָנָן כָּבֵד שֶׁל אַרְבֶּה מִתְקָרֵב לְהָרֵי צְפַת. אֵימָה נָפְלָה עַל פְּנֵי כֹּל. פָּנוּ הַתַּלְמִידִים אֶל רַבָּם וְשָׁאֲלוּהוּ אִם חֲלִילָה לֹא נִתְבַּטְלָה הַגְּזֵרָה. פְּנֵי הָאֲר"י הַקָּדוֹשׁ הָיוּ מְאִירוֹת וּשְׂלֵוּוֹת, וְהוּא לֹא נִרְאֶה דָּאוּג כְּלָל. "הוֹסִיפוּ לַעֲסוֹק בַּתּוֹרָה, בָּנַי", אָמַר, וְדַאֲגַתְכֶם תַּחֲלֹף".

עָבְרוּ כַּמָּה רְגָעִים, וְרוּחַ עַזָּה הוֹפִיעָה וְהָדְפָה אֶת עָנָן הָאַרְבֶּה כֻּלּוֹ אֶל הַיָּם, עַד שֶׁלֹּא נִשְׁאַר אַחַד.

הַסִּפּוּר נָפוֹץ וְהִכָּה גַּלִּים, וְנוֹדַע לְכָל כִּי בִּזְכוּת רְאִיָּתוֹ הַקְּדוֹשָׁה שֶׁל הָאָרִיזַ"ל נִצַּל כָּל הָאֵזוֹר מִמַּכַּת הָאַרְבֶּה.

